

Riktlinje för serveringstillstånd

Dokumentets giltighet och beslut

Dokumentnamn: Riktlinje för serveringstillstånd
Gäller för: Miljö och Hälsoskyddsenheten
Gäller fr o m: 2020-09-22
Gäller t o m: 2025-12-31
Fastställd av: Kommunfullmäktige § 67/2020
Fastställd: 2020-09-22
Diarienummer: KS 2020/644

Dokumentansvar och handläggning

Dokumentansvarig: Henrik Jokjärvi, Enhetschef, Miljö och Hälsoskyddsenheten
Handläggare: Ludwig Hedberg, Alkoholhandläggare, Miljö och Hälsoskyddsenheten

Dokumenthistorik

Tidigare beslut: Kommunfullmäktige § 45/2011
Upphäver: Riktlinjer för serveringstillstånd

Innehållsförteckning

Inledning	4
Bakgrund och syfte	4
Behöver jag serveringstillstånd?	5
Serveringstillstånd	5
Tillfälliga tillstånd till allmänheten	5
Särskilda villkor vid serveringstillstånd	6
Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa	6
Uteservering	7
Alkohollagens grundläggande bestämmelser för serveringstillstånd	7
Sökandens lämplighet	7
Kunskaper i alkohollagen	8
Krav på mat och lokaler	8
Krav på personal	9
Yttrande från polis och räddningstjänst	9
Avslag	9
Allmänna principer för alkoholservering	9
Serveringstider	10
Alkoholfria ungdomsmiljöer	10
Marknadsföring och happy hour	10
Kassaregister	10
Restaurangrapport	11
Handläggningstider och avgifter	11
Tillsyn	11
Förebyggande tillsyn	12
Inre tillsyn	12
Yttre tillsyn	12
Sanktioner	13
Erinran/Varning	13
Återkallelse	13
Servering och detaljhandel med folköl	13

Inledning

Alkohollagen är en skyddslag som har som mål att minska alkoholens skadeverkningar. Det är ett samhällsintresse att det finns restauranger där människor kan samlas, äta, dricka och umgås både till vardags och till fest. I samverkan med restaurangägarna vill kommunen utveckla goda restaurangmiljöer och skapa bra förutsättningar för krögarna att konkurrera på lika villkor. I alkohollagen finns det krav på att kommunen ska ha riktlinjer som kompletterar alkohollagen. Dessa riktlinjer ska göra det förutsägbart och enkelt att förutse om sökande kan få det serveringstillstånd de vill.

Varje ansökan prövas i enlighet med alkohollagen och utifrån de förutsättningar som gäller det individuella ärendet.

Spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker får inte säljas om det inte föreligger rätt till det enligt alkohollagen och det krävs tillstånd för försäljning av dessa drycker. Med försäljning förstås varje form av tillhandahållande av dryck mot ersättning. Försäljning till konsument benämns detaljhandel eller, om den sker för förtäring på stället, servering. Annan försäljning benämns partihandel. Med begreppet "lämna ut" avses tillhandahållande av alkohol vid försäljning.

Bakgrund och syfte

I Alkohollagen 8 Kap 9§ står det att:

”Kommunen ska tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.”

Dessa riktlinjer ska vara ett stöd för handläggningen av alla typer av serveringstillstånd samt för de som söker tillstånd ska kunna veta vilka kriterier och riktlinjer som gäller i deras ärenden.

Behöver jag serveringstillstånd?

För att få sälja/servera alkohol behöver du serveringstillstånd. Detta gäller både för servering till allmänheten och till slutna sällskap.

Serveringstillstånd krävs **inte** om serveringen uppfyller **samtliga** tre punkter nedan:

1. Det avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer (slutet sällskap), och
2. Det sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, och
3. Det äger rum i lokaler där det inte finns ett serveringstillstånd.

Serveringstillstånd

Serveringstillstånd kan ges för servering till allmänheten eller till slutet sällskap. Tillståndet kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande serveringstillstånd). Det kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle (tillfälligt serveringstillstånd). Stadigvarande tillstånd gäller tills vidare. Kommunen får dock, om det finns särskilda skäl, begränsa tillståndets giltighet till viss tid.

Tillfällig servering såväl till allmänheten som till slutna sällskap förutsätter att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet varje vecka eller månad. Om ett evenemang avser längre period än en månad ska det bedömas utifrån de kriterier som gäller för stadigvarande serveringsverksamhet.

Ett serveringstillstånd gäller endast för den tillståndshavare som tillståndet är utställt på och för den lokal som är angiven på beviset. Tillståndet kan inte överlåtas till någon annan eller flyttas med till en annan lokal. Tillståndet gäller endast så länge tillståndshavaren driver verksamhet i lokalen.

Tillfälliga tillstånd till allmänheten

Ett tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten kan bli aktuellt i samband med festivaler och evenemang. Samma regler gäller som för prövning av stadigvarande tillstånd. Tillståndet kan avse enstaka tidsperiod eller enstaka tillfälle. Med enstaka tidsperiod avses några dagar upp till tre månader.

- Alkoholservering ska ingå i ett seriöst evenemang.
- Stor återhållsamhet gäller vid ansökningar i samband med idrottsevenemang eller arrangemang som riktar sig till främst ungdomar.
- Stor restriktivitet gäller för serveringstillstånd vid evenemang som förläggs i samband med storhelger då många ungdomar är i rörelse, t.ex. valborgsmässoafton, lucia samt dagar i nära anslutning till skolavslutningar eller jullov.
- Vid tillhandahållande av tillredd mat skall de krav på livsmedelshantering som Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten ställer ska vara uppfyllda.
- Serveringen ska bedrivas på avgränsad serveringsyta med lämpligt antal sittplatser och acceptabla avgränsningar mot omgivningen.

- Betyggande tillsyn över serveringen ska ske, detta kan innebära att förordnade vakter krävs vid speciell verksamhet eller speciella tider.
- Det ska finnas serveringsansvarig personal som är lämpliga för uppgiften och som är minst 20 år.
- Serveringen startar normalt tidigast kl. 11.00. Sökande ska kunna motivera att alkohol serveras tidigare.
- Serveringen avslutas normalt senast kl. 01.00. Sökande ska kunna motivera senare öppettider.

Särskilda villkor vid serveringstillstånd

Kommunen har möjlighet att förena serveringstillstånd med villkor. Villkoren får endast användas för att motverka skadeverkningar av alkoholpolitisk art. Villkor kan t.ex. vara:

- vilka serveringslokaler som får utnyttjas och hur
- att förordnade ordningsvakter ska finnas efter ett visst klockslag eller vid vissa typer av evenemang
- utbildning av personal
- tydliga avgränsningar av serveringsutrymmet
- att alkoholdrycker endast får serveras genom bordsservering
- vilka serveringstider som ska gälla
- hur och när en drinkbar får användas

Olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa

Saker att ta ställning till är:

- polismyndighetens bedömning av risk för ordningsproblem vid serveringsstället
- kommunens kännedom om missförhållanden vid serveringsstället
- särskilt känsliga områden i anslutning till ungdoms- och idrottsmiljöer
- risker med överetablering
- att uttalat barn- och ungdomsinriktade arrangemang ska vara alkoholfria

Miljö- och byggavdelningens bedömning av risk för störningar från serveringslokalen och från eventuell uteservering ska tillmätas stor betydelse. Kommunens kännedom om missförhållanden i serveringslokalen, brister i den sökandes lämplighet eller övrig risk för missförhållanden ska vägas in. För att motverka en osund utveckling i samband med alkoholserving ska särskild uppmärksamhet riktas på:

- områden som är särskilt känsliga ur ordningssynpunkt
- områden där bostäder är belägna
- särskilt känsliga områden i anslutning till ungdoms-, sport- och idrottsmiljöer

Nytableringar i ovanstående områden ska bedömas restriktivt och serveringsställets verksamhetsinriktning (målgrupp, matrestaurang, nöjesrestaurang etc.) ska särskilt uppmärksammas. Vid nytablering kan provotid på serveringstillståndet ges för att möjliggöra insamlandet av ett bredare underlag för bedömning av om risk för olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa föreligger.

Uteservering

I Ordningslagen finns grundläggande regler om uteserveringar. Alkoholservering på uteservering regleras inte särskilt i Alkohollagen, utan samma regler som vid bedrivande av alkoholservering i övrigt gäller även vid uteservering. För uteservering ska förutom serveringstillstånd även upplåtelsestillstånd för tomtmark finnas. Serveringsytan ska utgöras av sittplatser vid bord på en fysiskt avgränsad yta i anslutning till restaurangen. För att bedriva uteservering krävs även Polismyndighetens tillstånd. Serveringstillstånd för uteservering kan normalt sett följa restaurangens ordinarie öppettider, dryckesslag och andra bestämmelser. Hela tillståndet kan dock återkallas vid misskötsel av uteservering

Alkohollagens grundläggande bestämmelser för serveringstillstånd

En ansökan om serveringstillstånd bedöms utifrån Alkohollagens (AL) krav.

Sökandens lämplighet

Serveringstillstånd får endast beviljas den som visar att han/ hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden samt omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som ställs upp i Alkohollagen. Sökanden ska kunna visa att han/hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att utöva verksamheten. Bevisbördan ligger alltså hos den sökande.

För bedömning av sökandes personliga lämplighet att bedriva serveringsverksamhet gör Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten en så kallad vandelsprövning samt en prövning av sökandes ekonomiska skötsamhet. Vid bedömning ska beaktas om sökande är skyldig till brott och under senare år brutit mot exempelvis alkohollagstiftningen, skattelagstiftningen eller andra lagstiftningar. Vid brottslighet som har anknytning till rörelsen, narkotikabrott, trafiknykterhetsbrott, våldsbrott samt ekonomisk brottslighet bör minst tre år förflyta sedan sökanden senast begick brott innan serveringstillstånd kan komma ifråga. Den tid sökande avtjänat frihetsberövande påföljd ska inte inräknas i denna tid. Även då ett serveringstillstånd har återkallats bör minst tre år förflyta innan nytt tillstånd kan komma ifråga.

Den som inte har fyllt 20 år eller som har förvaltare enligt 11 kap. 7 § Föräldrabalken får inte bedriva näringsverksamhet som innefattar försäljning av alkoholdrycker. I företag och föreningar måste alla styrelsemedlemmar ha fyllt 20 år innan serveringstillstånd kan bli aktuellt.

Kunskaper i alkohollagen

För att få serveringstillstånd enligt den nya alkohollagen ska den sökande visa att han/hon har tillräckliga kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter genom att avlägga ett prov. Huvudregeln är att denna kunskapsprövning alltid ska ske.

Kommunen får göra undantag från skyldigheten att genomgå kunskapsprov vid ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap om ansökan avser ett enstaka tillfälle.

Sökanden ska genom att avlägga ett kunskapsprov visa att han/hon har de kunskaper om denna lag och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten. Sökanden ska kunna uppvisa godkänt resultat på provet innan serveringstillstånd kan beviljas. Sökanden ska ges möjlighet till två omprov. Kommunen har rätt att ta ut en avgift från sökanden för tillhandahållande av provet.

Krav på mat och lokaler

Serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Särskilt tillstånd kan dock meddelas för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt utrymme.

Lokalen ska vara godkänd av Räddningstjänsten och livsmedelsverksamheten i lokalen ska vara godkänd eller registrerad hos Miljö- och hälsoskyddsenheten. Serveringsstället ska vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt. Gästtoaletter ska finnas i tillräckligt antal. Personaltoalett ska finnas för de anställda.

Serveringslokalen ska vara överblickbar för personalen. Serveringslokalen ska ha tillräckligt antal sittplatser för gäster. Bordsservering ska uppta en större del av serveringsytan. Lokal och möbler ska vara av rimlig standard (restaurangmiljö). Om det finns en drinkbar får den endast ta i anspråk en mindre del av serveringsställets totala yta och vara belägen i nära anslutning till matsalen.

Stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får endast beviljas om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter.

Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten får beviljas om serveringsstället tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Detsamma gäller tillstånd för servering till slutet sällskap.

Tillstånd för servering av starköl och vin i foajéer till teater eller konsertlokal under paus i föreställning eller konsert får beviljas utan krav på matsservering. Det ställs inte heller krav på matsservering vid provsmakning enligt 8 kap 6 eller 7 § Alkohollagen.

Tillståndsbevis från myndigheter ska alltid finnas tillgängliga i lokalen.

Krav på personal

Tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ska ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden. (Det sista gäller dock inte vid rumsservering.) Den som är serveringsansvarig ska ha fyllt 20 år och vara lämplig för uppgiften med hänsyn till sina personliga egenskaper och omständigheterna i övrigt. Tillståndshavaren ska till kommunen anmäla den eller de personer som har utsetts att ansvara för serveringen av alkoholdrycker. Tillståndshavaren ska även upplysa dem som är utsedda till att vara serveringsansvariga om vad detta innebär.

Yttrande från polis och räddningstjänst

Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd får inte beviljas utan att polisens och räddningstjänstens yttranden har erhållits. Detsamma gäller, om det inte rör sig om arrangemang av endast obetydlig omfattning, tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten eller slutet sällskap.

Avslag

Ett avslag på en ansökan om tillstånd måste alltid motiveras, antingen med hänvisning till sökanden eller serveringsstället eller till att olägenheter i form av ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa kan befaras uppstå. Skälen för bedömningen måste preciseras i beslutet. Ibland ingår svåra avvägningar vid tillståndsprövningen där olika intressen ställs mot varandra.

Alkohollagstiftningen har dock tillkommit för att begränsa alkoholens skadeverkningar och är i första hand en social skyddslagstiftning. I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska ska de alkoholpolitiska därför ha företräde.

Allmänna principer för alkoholserving

Alkoholserving ska ingå i ett seriöst sammanhang. Serveringstillstånd till nöjesanläggningar med speciell inriktning på en ungdomlig publik (upp till 20 år) ska bedömas med stor restriktivitet. Detta gäller också vid tillståndsprövning för serving på eller vid idrottsanläggning, eftersom samhällets grundläggande alkoholpolitiska värdering är att idrott och alkohol inte är förenligt.

Försäljning av alkoholdrycker ska skötas på ett sådant sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Den som säljer alkoholdrycker ska se till att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället. Alkoholdrycker får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller andra berusningsmedel. Alkoholdrycker får heller inte lämnas ut om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att lämnas till en person som är minderårig eller märkbart påverkad. Den som serverar alkoholdrycker ska förvissa sig om att mottagaren har uppnått rätt ålder.

Tillståndshavaren ansvarar för att alkoholserving sker enligt Alkohollagen. Tillståndshavaren ansvarar även för att ingen diskriminering sker på eller i omedelbar anslutning till serveringsstället.

Serveringstider

Enligt alkohollagen är normaltiden för servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa drycker 11.00-01.00. Kommunen får besluta om andra tider för servering.

- I Tierps kommun är normaltiden för servering 11.00-01.00.
- Stor restriktion gäller med tillstånd utanför dessa tider. Varje tillstånd kommer bedömas från fall till fall.
- Beslut om senare öppettid är i normal fallet förenat med krav på ordningsvakter. Särskild hänsyn ska tas till närboende (ljudnivån, särskilda riktlinjer kan finnas efter kl 22.00).
- Vid ansökan om serveringstid efter klockan 01.00 ska polisens synpunkter ges stor betydelse. Det är därför viktigt att sökanden motiverar varför senare serveringstid önskas.
- Kommunstyrelsen/Jävsnämnden ska i varje enskilt fall beakta olägenheter och risker som kan uppstå i samband med utsträckning av serveringstiden. Om det föreligger risk för olägenheter kan kommunen besluta om annan serveringstid.
- Vid brister i ordning och nykterhet kan serveringstiden inskränkas.

Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång. Om en restaurang har serveringstid 11.00-01.00 ska alltså restaurangen vara utrymd senast 01.30. Efter den tiden får endast restaurangens personal vara kvar i lokalen och ingen servering får ske.

Alkoholfria ungdomsmiljöer

Miljöer där ungdomar under 18 år ofta vistas ska hållas alkoholfria och endast i undantagsfall kan serveringstillstånd beviljas där. Exempel på sådana miljöer är en biografaffajé och en idrottsanläggning såsom en simhall.

Marknadsföring och happy hour

Det är inte tillåtet att marknadsföra varor, tjänster eller arrangemang med hjälp av alkoholdrycker. Man kan alltså inte annonsera "köp en bil - få en flaska likör" eller bjuda kunder i frisörsalongen på vin medan de väntar. Det är heller inte tillåtet att ha kampanjer på alkoholdrycker, såsom "köp två – betala för en". Det är däremot tillåtet med prissänkning på alkoholdrycker under viss tid på dagen, så kallad happy hour. Då ska även priset på mat och lättdrycker sänkas i samma procentsats.

Kassaregister

Den som innehar serveringstillstånd är skyldig att registrera all försäljning i kassaregister och vid varje försäljning erbjuda kunden ett av registret framställt kvitto. Enligt Folkhälsomyndigheten ska restaurangen ta fram ett kvitto även om kunden säger sig inte vilja ha ett kvitto. Följande uppgifter ska finnas på kvittot:

- tillståndshavarens namn
- organisationsnummer

- år, datum och klockslag
- löpnummer för försäljningen
- identitet på varje enskild kassaapparat
- försäljningsbeloppet med moms specificerad
- varuslag
- betalningssätt

Restaurangrapport

Tillståndshavare med stadigvarande serveringstillstånd ska varje år skicka in en restaurangrapport till kommunen. I restaurangrapporten ska tillståndshavaren bland annat rapportera hur stor omsättningen har varit på mat, alkoholhaltiga drycker och alkoholfria drycker.

Restaurangrapporten ligger till grund för kommunens tillsynsavgift. Serveringsställen med hög omsättning på alkoholdrycker bedöms oftast behöva mer tillsyn och får därmed en högre tillsynsavgift.

Underlåtelse att skicka in restaurangrapport kan leda till erinran, varning eller återkallelse av serveringstillstånd.

Handläggningstider och avgifter

Observera att handläggningstiden, framför allt för tillfälliga tillstånd, kan vara betydligt längre under till exempel jul och sommar på grund av semestrar och många ansökningar. Om ansökan inte är komplett kan handläggningstiden öka. Se därför till att bifoga alla handlingar som krävs för din ansökan. Erfarenhet har visat att beslut om avslag ibland tar något längre tid. Det är viktigt att poängtera att rättssäkerheten är viktigare än tidsaspekten och att varje nyansökan ska utredas grundligt.

Kommunen tar ut en ansökningsavgift med stöd av alkohollagen. Avgiften återbetalas inte vid avslag. För aktuell taxa, se kommunens taxa för prövning och tillsyn enligt Alkohollagen.

Tillsyn

Folkhälsomyndigheten utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av Alkohollagen och har rätt att meddela allmänna råd till vägledning för lagens tillämpning. Länsstyrelsen utövar tillsyn inom länet och ska biträda kommunerna med råd i deras verksamhet.

Den omedelbara tillsynen av restaurangerna sköts i Tierps kommun av Miljö- och hälsoskyddsenheten och polisen. De har också tillsynsansvar över servering av och detaljhandel med folköl (öl klass II). Syftet med tillsynen är att förebygga och rätta till brister som kan uppstå vid servering av alkoholdrycker och försäljning av folköl. Kommunens tillsynsplan ska bidra till att tillsynsarbetet sker strukturerat med mätbara och uppföljningsbara mål.

Tillsynsmyndigheterna har rätt till tillträde till lokaler och rätt att ta del av bokföring och andra handlingar som berör verksamheten. Tillsynen i kombination med möjligheter till sanktioner är det viktigaste instrumentet för att restaurangverksamheten ska kunna bedrivas enligt gällande lagar och bestämmelser. Att så sker så långt det är möjligt är en förutsättning för att branschens aktörer ska kunna konkurrera på sunda och lika villkor.

Servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker får endast ske av den som har beviljats serveringstillstånd. Av Alkohollagen framgår att servering endast får ske i sådan omfattning och i sådana former att skador eller brister i ordning och nykterhet på serveringsställena inte uppstår. Som ett särskilt skydd för ungdomar finns även åldersgränser angivna i lagen. De förutsättningar som gäller för serveringstillstånd ska vara uppfyllda även efter att tillstånd beviljats. Dessa principer ligger till grund för Tierps kommuns tillsynsarbete riktat mot innehavare av serveringstillstånd.

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten alkoholtillsyn består av en planerad och en händelsestyrd del. Den planerade tillsynen sker på eget initiativ och ska utgöra cirka 60 % av alkoholhandläggarens totala tillsynstid. Tillsynen kan grovt delas upp i tre delar, förebyggande tillsyn, inre tillsyn och yttre tillsyn. Mycket av den förebyggande och inre tillsynen kan göras på kontorstid medan den yttre tillsynen förutsätter inspektion på restaurangen företrädesvis kvälls- och nattid.

Förebyggande tillsyn

Förebyggande tillsyn ska ske genom information, rådgivning och utbildning för att skapa en god grund för dialog, förståelse och samarbete mellan kommunen och tillståndsinnehavarna. Syftet med den förebyggande tillsynen är naturligtvis att förebygga problem, men även att tillståndshavarna aldrig ska kunna åberopa okunskap om vad som gäller inom aktuellt område.

Inre tillsyn

Den inre tillsynen är av administrativ karaktär och består främst av kontroll och uppföljning av tillståndshavarnas personliga och ekonomiska förhållanden. Det sker genom remissförfarande till t ex Skatteverket, Kronofogden, Polismyndigheten och Räddningstjänsten. Den inre tillsynen omfattar också granskning av den årliga restaurangrapporten från tillståndsinnehavarna. Till den inre tillsynen räknas även en fortlöpande övervakning av restaurangernas marknadsföring i annonser och på webben.

Yttre tillsyn

Med yttre tillsyn menas den tillsyn som kommunen gör på serveringsstället i syfte att följa upp att verksamheten bedrivs enligt Alkohollagens bestämmelser. Exempelvis kontrolleras att servering av alkoholdrycker inte görs till minderåriga eller märkbart påverkade personer. Den yttre tillsynen kan ske av kommunen

separat eller i samverkan med andra myndigheter, exempelvis Polismyndigheten, Skatteverket eller Räddningstjänsten.

Sanktioner

Erinran/Varning

En kommun får meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller i allvarligare fall eller vid upprepade överträdelser, en varning om denne:

1. inte uppfyller de krav som gällde för tillståndets beviljande, eller
2. inte följer de bestämmelser som gäller för servering enligt Alkohollagen (2010:1622) eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

Återkallelse

En kommun ska återkalla ett serveringstillstånd om:

1. tillståndet inte längre utnyttjas,
2. det med tillståndshavarens vetskap har förekommit brottslig verksamhet på serveringsstället eller i anslutning till detta utan att tillståndshavaren har ingripit
3. tillståndshavaren har brutit mot denna lag eller vad som i övrigt gäller för tillståndet på ett sådant sätt att varning inte är en tillräckligt ingripande åtgärd
4. har tilldelats en eller flera varningar utan att de förhållanden som föranlett varningen har rättats till.

Om flera tillståndshavare har utnyttjat ett gemensamt serveringsutrymme enligt 8 kap. 14 § andra stycket AL får i stället tillståndet för gemensamt serveringsutrymme återkallas om det inte kan utredas vilken tillståndshavare som är ansvarig för en händelse som ska föranleda återkallelse av serveringstillståndet.

Om ett serveringstillstånd har återkallats på grund av misskötsel enligt punkt 2 eller 3 bör minst tre år förflyta innan nytt tillstånd kan komma ifråga.

Servering och detaljhandel med folköl

Folköl får säljas utan att det fordras särskilt tillstånd. Detta innebär att tillsynen av försäljningsställen som tillhandahåller folköl är särskilt viktiga.

Ställen som önskar servera eller bedriva detaljhandel med folköl måste vara godkända eller registrerade för livsmedelsverksamhet hos Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. De måste även kunna servera mat. Att endast erbjuda ett kioskutbud bestående av exempelvis godis, chips, kakor och kaffe är inte tillräckligt.

Servering eller detaljhandel med folköl ska anmälas till Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Försäljning får inte påbörjas förrän anmälan har gjorts.

Den som bedriver servering eller detaljhandel med folköl ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och se till att personalen har goda kunskaper om vad som gäller för försäljningen. För egenkontrollen ska det finnas ett särskilt program. Mall som kan användas för att ta fram ett sådant egenkontrollprogram finns att hämta hos Miljö- och hälsoskydds enheten och på kommunens hemsida.